

Wat is antinatalisme?

Beschrijving

Antinatalisme is een filosofisch standpunt dat stelt dat voortplanting immoreel is en dat individuen geen kinderen mogen krijgen, noch voor hun eigen voordeel, noch voor het welzijn van de samenleving. Antinatalisten geloven dat het leven lijden is en dat voortplanting alleen maar bijdraagt aan de hoeveelheid lijden in de wereld.

Ze pleiten voor de bevordering van vrijwillige kinderloosheid en het beëindigen van de voortplanting om de hoeveelheid lijden in de wereld te verminderen. Antinatalisten geloven dat de wereld een betere plek zou zijn als er minder mensen zouden leven, en ze pleiten voor beleid dat de bevolkingsgroei zou verminderen en kinderloosheid zou aanmoedigen.

Antinatalisme wordt vaak gezien als een radicaal standpunt en stuitte op kritiek van degenen die geloven dat voortplanting een morele daad is en dat het leven inherente waarde heeft. De term antinatalisme werd voorgesteld door de filosoof Schopenhauer (1788-1860).

Het antinatalisme is een, voorheen, obscure stroom in de filosofie die online veel aanhang heeft. Hoewel de keuze om geen kinderen te nemen steeds normaler en geaccepteerder is geworden, strijden antinatalisten tegen het idee van kinderen in het algemeen en dus niet om het milieu te redden, of om persoonlijke redenen.

Het kwaad van het ouderdom

Als abstract argument wordt vaak aangevoerd dat mensen geen rekening houden met het kwaad van de ouderdom, dat toch waarschijnlijk iedereen in een of andere vorm zal overkomen. Het oordeel over de waarde van het bestaan kan pas gemaakt worden als ook die tijd bewust is doorleefd. Dit is echter bijna nooit het geval, integendeel, het zijn jonge, gezonde mensen die zich positief uiten over het leven als geheel en dus ook in de meerderheid zijn.

Als echt oude mensen, die de facto meer levenservaring hebben, hierover zouden worden bevraagd, zou het positieve beeld mogelijk barsten.

Een puber als antinatalist

Aan de andere kant kan het argument ook worden omgedraaid. Een puberende antinatalist is nauwelijks serieus te nemen. Deze persoon kan niet verwijzen naar zijn eigen ervaringskennis, terwijl er een uitgebreid filosofisch onderzoek voor nodig zou zijn om de waarde van het leven objectief vast te stellen. Uiteindelijk blijft men echter gevangen in subjectieve opvattingen. Voor elke persoon is de waarde van het leven individueel en veranderlijk gedurende het hele leven.

Oplossing voor klimaatverandering

Vaak hoor je dat antinatalisme als filosofische stellingname een goede tegenmaatregel zou zijn tegen de voortschrijdende klimaatverandering, wanneer je simpel stelt dat minder mensen ook minder uitstoten. Maar is antinatalisme eigenlijk wel een oplossing voor klimaatverandering?

Hoewel antinatalisme de bevolking kan verminderen en dus de uitstoot kan verminderen, pakt het de onderliggende oorzaken van klimaatverandering niet aan. Om de klimaatverandering effectief aan te pakken, moet er een verschuiving plaatsvinden naar schone energiebronnen, verbeterde energie-efficiëntie en andere oplossingen die de hoeveelheid broeikasgassen, die in de atmosfeer vrijkomen, verminderen. Antinatalisme is dus alleen symptoombestrijding.

Voortplanten is moreel bezwaarlijk

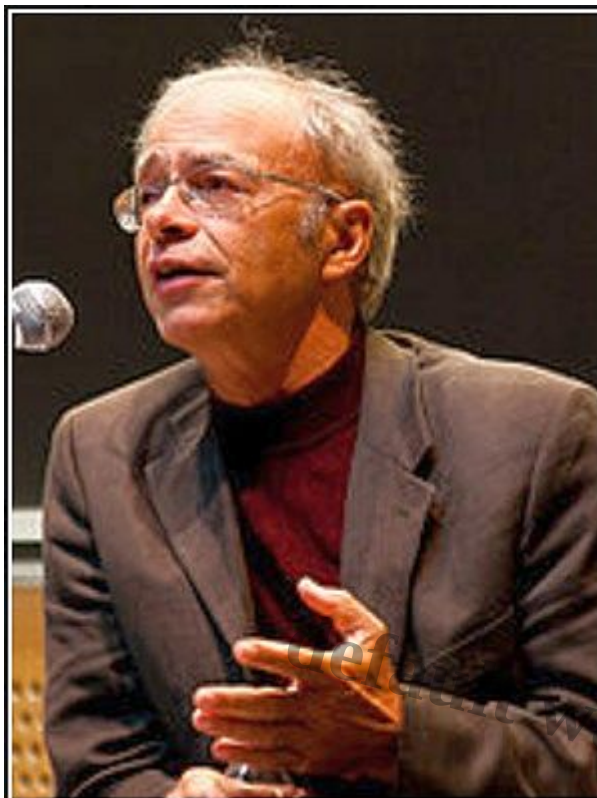
In de westerse cultuur is inmiddels kinderen krijgen dus niet langer vanzelfsprekend. En daar wordt door de antinatalisten op ingespeeld. Zij willen de problematiek van het voortplanten over het voetlicht brengen; ze oppert zelfs dat het voor mensen in het geheel moreel bezwaarlijk is. Zo kan een geboorte nooit in het belang zijn van degene die wordt geboren. Veelal krijgen mensen kinderen om een specifieke rol in hun eigen leven te vervullen, wat kinderen tot een zekere instrumentele functie reduceert. Dat is niet alleen oneerlijk, maar ook schadelijk.

Niemand kiest ervoor geboren te worden

Een andere reden is dat het leven een ware lijdensweg is, vol ziekte, geweld, dood, armoede, oorlog en verdriet. Nieuwgeboren kinderen worden als het ware gedwongen dit pad te bewandelen, want niemand *kies*t ervoor geboren te worden, met alle gevolgen van dien.

David Benatar

De werelds bekendste antinatalistische denker is *David Benatar*, een Joodse Zuid-Afrikaan en filosofiedocent aan de universiteit van Kaapstad, wiens boek *Better Never to Have Been* verder inhaakt op dit onderwerp. Voor hem is de keuze om voort te planten zwaar kwalijk dat we er eigenlijk mee moeten stoppen, omdat de problemen van het leven domweg niet zijn op te lossen. De enige uitweg is geheelonthouding van het voortplanten wat ten slotte tot het vrijwillige en geweldloze uitsterven van de mensheid zou leiden.

It is curious that while good people go to great lengths to spare their children from suffering, few of them seem to think that the one (and only) guarantee to prevent all the suffering of children is not to bring those children into existence in the first place.

— David Benatar —

AZ QUOTES

Quote van David Benatar

Breed publiek

Voor een werk van academische filosofie heeft *Better Never to Have Been* een ongewoon breed publiek gevonden. Het heeft 3,9 sterren op GoodReads, waar een recensent het *verplichte lektuur voor mensen die geloven dat voortplanting gerechtvaardigd is* noemt. Een paar jaar geleden las Nic Pizzolatto, de scenarioschrijver achter *True Detective*, het boek en maakte van Rust Cohle, het personage van Matthew McConaughey, een nihilistische antinatalist. (*Ik denk dat het menselijk bewustzijn een tragische misstap in de evolutie is*, zegt Cohle.) Toen Pizzolatto over het boek aan de pers vertelde, kwam Benatar, die zijn eigen opvattingen als bedachtzamer en menselijker beschouwt dan die van Cohle, tevoorschijn uit een anders teruggetrokken bestaan om duidelijkheid te scheppen in interviews. Nu heeft hij *The Human Predicament: A Candid Guide to Life's Biggest Questions* gepubliceerd, een verfijning, uitbreiding en contextualisering van zijn anti-natalistische denken. Het boek begint met een motto uit T.S. Eliots *Four Quartets*: *De mensheid kan niet veel realiteit verdragen* en belooft *grimmige* antwoorden te geven op vragen als *Heeft ons leven zin* en *Zou het beter zijn als we eeuwig zouden kunnen leven*.

The World Happiness Report

Sociale wetenschappers vragen mensen vaak naar hun mate van geluk.

Een typisch onderzoek vraagt respondenten om hun leven te beoordelen op een schaal van 1 (het slechtst mogelijke leven voor u) tot tien (het best mogelijke leven voor u); volgens het *World Happiness Report 2017* beoordeelden Amerikanen die tussen 2014 en 2016 werden ondervraagd hun leven gemiddeld met een 6,99 minder gelukkig dan het leven van Canadezen

(7,32) en gelukkiger dan dat van burgers van Soedan (4,14). Een andere enquête luidt: *“Alles bij elkaar genomen, zou u zeggen dat u (i) erg gelukkig bent, (ii) tamelijk gelukkig, (iii) niet erg gelukkig of (iv) helemaal niet gelukkig?”*

In de afgelopen jaren zijn de antwoorden op deze vraag in landen als India, Rusland en Zimbabwe in stijgende lijn gegaan. In 1998 beweerde driënnegentig procent van de Amerikanen heel of tamelijk gelukkig te zijn.

In 2014, na de Grote Recessie, was het aantal gedaald, maar slechts in geringe mate, tot eenennegentig procent.

Mensen vergissen zich

Mensen zeggen kortom dat het leven goed is. Maar Benatar gelooft dat ze zich vergissen. *“De kwaliteit van het menselijk leven is, in tegenstelling tot wat veel mensen denken, eigenlijk best verschrikkelijk”*, schrijft hij in *“The Human Predicament”*. Hij biedt een escalerende lijst van ellende, ontworpen om te bewijzen dat zelfs de levens van gelukkige mensen erger zijn dan ze denken. We hebben bijna altijd honger of dorst, schrijft hij; als we er niet zijn, moeten we naar de wc. We ervaren vaak *“thermisch ongemak”*. We hebben het te warm of te koud of zijn moe en kunnen geen dutje doen. We hebben last van jeuk, allergieën, verkoudheid, menstruatiepijn of opvliegers. Het leven is een opeenvolging van *“frustraties en irritaties”* of wachten in het verkeer, in de rij staan, formulieren invullen. We worden gedwongen om te werken, en we vinden ons werk vaak vermoeiend; zelfs *“degenen die van hun werk genieten, kunnen professionele ambities hebben die on vervuld blijven”*. Veel eenzame mensen blijven alleenstaand, terwijl degenen die trouwen vechten en scheiden. *“Mensen willen jonger zijn, er jonger uitzien en zich jonger voelen, en toch verouderen ze meedogenloos”*.

Het leven is slecht, maar de dood ook

De reflexmatige reactie op dit soort observaties is: *“Als het leven zo slecht is, waarom pleeg je dan niet gewoon zelfmoord?”* Benatar wijdt een hoofdstuk van drieënveertig pagina's aan het bewijs dat de dood onze problemen alleen maar verergert. *“Het leven is slecht, maar de dood ook”*, concludeert hij. *“Natuurlijk is het leven niet in alle opzichten slecht. Evenmin is de dood in alle opzichten slecht. Zowel leven als dood zijn echter in cruciale opzichten verschrikkelijk. Samen vormen ze een existentiële bankschroef of de ellendige greep die onze hachelijke situatie afdwingt”*. *“Het is beter”*, betoogt hij, *“om in de eerste plaats niet in die hachelijke situatie terecht te komen”*. Mensen vragen zich soms af of het leven wel de moeite waard is om te leven. Benatar denkt dat het beter is om deelvragen te stellen: is het leven de moeite waard om door te gaan? (Ja, want de dood is slecht.) Is het leven de moeite waard om te beginnen? (Nee.)

Pijn is erger dan plezier goed is

Als een bokser die zijn counters heeft geoefend, heeft Benatar een reeks bezwaren voorzien. Veel mensen suggereren dat de beste ervaringen in het leven liefde, schoonheid, ontdekkingen, enzovoort de slechte goedmaken. Hierop antwoordt Benatar dat pijn erger is dan plezier goed is. Pijn duurt langer: *“Er bestaat zoiets als chronische pijn, maar er bestaat niet zoiets als chronisch plezier”*, zei hij. Het is ook krachtiger: zou je vijf minuten van de ergste pijn die je je kunt voorstellen

inruilen voor vijf minuten van het grootste plezier?

Bovendien is er een abstracte betekenis waarin het missen van goede ervaringen niet zo erg is als het hebben van slechte. *“Voor een bestaande persoon is de aanwezigheid van slechte dingen slecht en de aanwezigheid van goede dingen is goed,”* legde Benatar uit. *“Maar vergelijk dat met een scenario waarin die persoon nooit heeft bestaan – dan zou de afwezigheid van het slechte goed zijn, maar de afwezigheid van het goede zou niet slecht zijn, omdat er niemand zou zijn die van die goede dingen zou worden beroofd.”*

Voluntary Human Extinction Movement (VHEMT)

Benatar is verre van de enige anti-natalist. Boeken zoals *Sarah Perry's "Every Cradle Is a Grave"* en *Thomas Ligotti's "The Conspiracy Against the Human Race"* hebben ook publiek gevonden. Er zijn veel *“misanthropische antinatalisten”*: de *Voluntary Human Extinction Movement* bijvoorbeeld heeft duizenden leden die vinden dat mensen om milieuredenen zouden moeten ophouden te bestaan. Voor misantropische antinatalisten is het probleem niet het leven, maar zijn wij dat.

Benatar daarentegen is een *“meelevende antinatalist”*. Zijn denken loopt parallel met dat van de filosoof *Thomas Metzinger*, die bewustzijn en kunstmatige intelligentie bestudeert.

Metzinger omarmt digitaal anti-natalisme, met het argument dat het verkeerd zou zijn om kunstmatig bewuste computerprogramma's te maken, omdat dit de hoeveelheid lijden in de wereld zou vergroten. Hetzelfde argument zou van toepassing kunnen zijn op mensen.

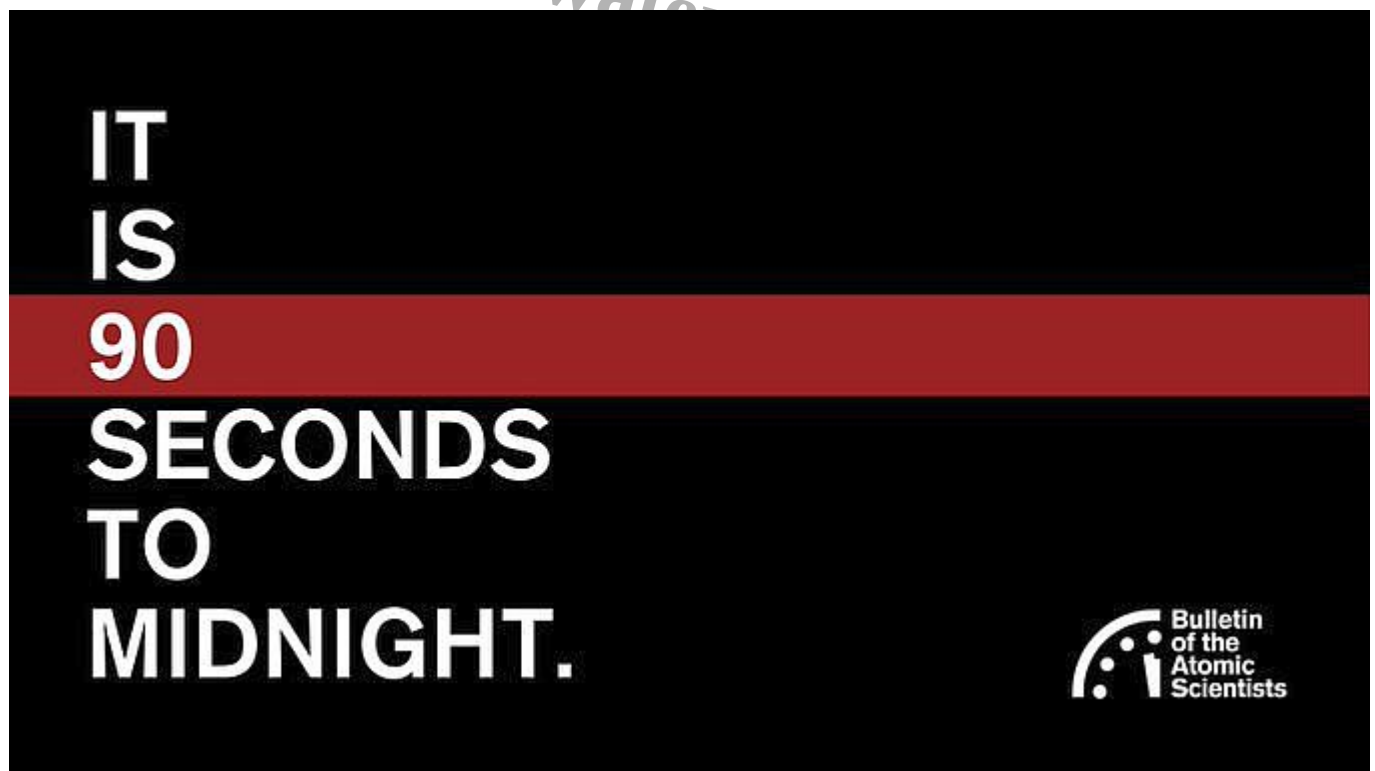
Doomsday Clock

Enigszins gerelateerd met het voorgaande is het tikken van de ‘Doomsday Clock’.

De Doomsday Clock werd in 1947 gepresenteerd, en het idee is dat de aarde vergaat als de klok middernacht slaat. Het tijdstip dat de klok aangeeft, laat dus zien hoe dicht de mensheid bij de ondergang is.

De tijd van de metaforische ‘doemdagklok’ wordt bepaald door de non-profitorganisatie *The Bulletin of the Atomic Scientists*. De wetenschappers komen een keer per jaar bijeen om in te schatten hoe dicht wetenschap en technologie ons bij vernietiging van de aarde hebben gebracht.

In 1947 werd de klok op zeven minuten voor twaalf gezet en in 1953, het jaar waarin de relatie tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie ernstig bekoelde, kropen de wijzers naar twee minuten voor twaalf. Een tijdlang was de wereld niet zo gevaarlijk geweest. Maar de afgelopen drie jaar stond de klok op 100 seconden voor middernacht – het dichtste punt ooit. Tot nu dan. Want onlangs (24 januari 2023) heeft het *Bulletin of the Atomic Scientists* besloten dat de klok met 10 seconden vooruit wordt gezet.

Doomsday Clock

Dat de klok met 10 seconden vooruit is gezet, komt niet als een verrassing. De factoren die volgens het Bulletin of Atomic Scientists gevaarlijk zijn, zijn de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. De inval van Rusland in Oekraïne is de grootste punt van zorg.

‘We bevinden ons in een gevaarlijke tijd zonder stabiliteit of zekerheid,’ lichtte Sharon Squassoni, hoogleraar aan de George Washington University, toe. Ze is betrokken bij het verzetten van de

Doomsday Clock.

Hoewel de Doomsday Clock geen harde wetenschap is, vormt hij wel een waarschuwing.

Datum aangemaakt

2023/02/22

default watermark